

Došlápl jsem a u nohy vidím minu

ONDŘEJ LINC

PRAHA Objevili pravděpodobně největší ložisko sklářského písku v jihovýchodní Asii. Hledali vzácné kovy v Grónsku a byli jedni z prvních, kdo se po válce v Afghánistánu odvážil vyjet z měst a pracovat přímo v terénu.

„Rád bych dělal průzkum také třeba v Kanadě nebo Austrálii, ale tam je geologů dost. Musíte jet někam, kam se nikomu moc nechce,“ říká Tomáš Pechar, majitel pražské

firmy GET, která se zabývá geologií či báňskými projekcemi.

První zahraniční zakázka přišla v roce 1996 od Přerovských strojírů. Firma tehdy dostala za úkol hledat surovinovou základnu pro cementárnu v severozápadní části Kambodže.

„Bylo to docela dobrodružné, protože tehdy tam byl ještě Pol Pot, takže jsme jezdili s ochrankou, policisty i armádou. Prohledávali cesty, abychom například nešlápli na bombu. Nikdo tam nenosil unifor-

BYZNYS
žije! Geologický průzkum

my. Pamatuji se, jak jsem se vždycky ptal, jestli ti vojáci s pancéřovkami před námi jsou hodní, nebo zlí. Vždycky ale byli hodní a celé to proběhlo velmi dobře,“ popisuje Pechar zážitky z Kambodže.

Mnohem blíž k nebezpečí se však geologové z GET dostali v Afghánistánu, kde od roku 2005 hledali ložisko pro cementárnu, kterou v 70. letech také pomáhali stavět Češi.

„Šli jsme dokumentovat jeden svah. Ještě předtím jsme se afghánských kolegů ptali, jestli tam nejsou miny, a oni, že ne. Najednou jsem si po došlápnutí všiml, že mám u levé nohy minu. Když jsme na ně pak spustili, že tam miny jsou a na kopci si hrají děti, odvětili: No

my víme, ale nic se nestalo. Jeden z afghánských geologů mi pak na foťáku ukázal dalších 15 min, které nafotil jen cestou tam,“ vzpomíná Tomáš Pechar.

Opravdu krizové situaci ale jednou pracovníci firmy unikli jen těsně. V africkém Mali je v jednom z výběrových řízení porazila francouzská firma. Na místě pak dva její geology unesli Tuaregové. Když francouzská armáda zahájila ofenzivu, jednoho z nich popravili.

Čtěte další díl seriálu na straně 14

LIDOVÉ NOVINY
ROČNÍK XXVI - ČÍSLO 100 ..

lidovky.cz
Zpravodajský server Lidových novin

NAVŠTIVTE NÁŠ ZPRAVODAJSKÝ
SERVER WWW.LIDOVKY.CZ

CENY V ZAHRANIČÍ
Německo, Rakousko 1,80 € | Slovensko 1 €

PŘEDPLATNÉ 225 555 533

Seriál LN: Firma Tomáše Pechara pomáhá hledat zásoby surovin vládám a firmám po celém světě

Vytěženo. V Afghánistánu geologové nepochodili, ložisko již bylo vytěženo.

Objev. Jamajčanům ukázali výhody těžby vápence s hrubším zrnem.

Kempink. V Mali museli uplatit demony, aby jim nezničili auto. 3x FOTO GET

Geologové mezi minami a medvědy

Z geologické firmy o třech pracovnících a s jedním počítačem vybudoval **Tomáš Pechar** podnik s 55milionovým obrátem a 50 zaměstnanci. Dnes má firma GET zakázky od Grónska po Rwandu.

ONDŘEJ LINC

PRAHA S prací geologa si asi většina spojí nudné otukávání kamenů kladivkem. Historiky, které si ze služebních cest přivezl geolog a majitel firmy GET Tomáš Pechar, by však mohli závidět i ti nejostřílenější dobrodruzi. Guyana, Belize, Mosambik, to je jen část z exotických zemí, ve kterých pražští geologové hledali ložiska nerostných surovin. Ostatně cestování bylo jednou z věcí, která Pechara k geologii přivedla.

„Každého mladého člověka k tomu za komunistu přitáhlo i to, že šlo o jednu z mála věcí, díky které se mohl dostat do zahraničí, aniž by vstoupil do strany a musel se více angažovat. Do geologie se politika nepletla.“

Do zahraničí se ale nakonec stejně dostal až po revoluci. „Já a mí dva kolegové jsme se tehdy rozhodli odejít z bývalého státního podniku Geindustria. Společnost se postupně rozpadla na dílčí podniky a začaly se objevovat problémy. Docházelo k podvodům, ubývalo projektů, zhoršila se úroveň managementu. V roce 1993 jsme proto založili GET. Byla to velká sázka do loterie,“ vypráví Pechar.

Začátky byly těžké. Společníci tehdy pořídili jeden notebook za 40 tisíc korun a všichni tři se na něm museli střídat. Materiály si chodili tisknout do firmy, která sídlila vedle a vlastnila tiskárnu. „Já si tehdy ještě doplňoval postgraduální vzdělání v oboru báňské projekce. Jak to šlo všechno stíhat? Museli jsme zkrátka dělat po nocích. Ale když to člověka baví...“ usmívá se Pechar.

Shánění zakázek šlo ale naštěstí dobře. Všichni tři měli dobré renomé z předchozího zaměstnání, k firmě se navíc připojilo mnoho bývalých kolegů a mohli tak rozšířit nabídku služeb. Klientů pak začalo automaticky přibývat.

BYZNYS žije!

Geologický průzkum

Postup práce je vždy podobný – nejdříve je třeba prostudovat dostupné materiály o oblasti, zpracuje se projekt, v terénu se odeberou vzorky, zdokumentují a pošlou na analýzu do laboratorů v Česku. Nakonec se určí zdroj ložiska.

Někdy se vrty dělají ručně, jindy je zapotřebí těžká technika, tu je často nutné zajistit na místě. Dopravní náklady by jinak byly neúnosně vysoké. To byl případ i Jamajky, kde firma GET v rámci české rozvojové spolupráce pomáhala hledat třeba ložiska vápence.

„Vápence na Jamajce patří k nejkvalitnějším na světě. Ostatní vápen-

Málem zkrachoval. Pád Union banky v roce 2003 připravil firmu GET Tomáše Pechara o všechny peníze.

FOTO MAFRA - FRANTIŠEK VLČEK

ce se používají třeba do cementu, ty jamajské se ale rozemlou na pudr a využívají se jako plnivo například do bílého papíru, do punčocháčů, nylonek nebo pneumatik,“ vysvětluje Pechar.

Pozor na marihuanu

Čeští geologové Jamajčany také učili těžit stavební kameny s hrubším zrnem, které se v zemi příliš nepoužívaly. Kvůli tomu musí řidiči na jamajských silnicích počítat se smykem, i když jen drobně zaprší.

S prací firmy byli Jamajčané nakonec tak spokojeni, že je dokonce tamní ministr pozval do parlamentu na přednášku. Těžební metodické příručky, které vláda dnes vydává, obsahují postupy a rady, které přinesli odborníci z GET.

I přesto, že hlavním městem Jamajky Kingstown bylo tehdy druhým nejnebezpečnějším městem na světě a přestřelky mezi drogovými kartely byly na denním pořádku, Češi podle Pechara strach neměli.

„Skvěle se o nás starali. Musíte mít s sebou někoho místního, to je naprosto zásadní. Jen tak přesně

víte, co máte dělat, a nestrkáte nos tam, kam se nemá. Blízko ložiska, které jsme zkoumali, byla oblast, kam se nechodilo. Pěstovali tam totiž prý marihuanu a stalo se, že tam zastřelili nějaké Američany. Když totiž vidí bělocha, mohli by mít strach, že je agent,“ vypráví Pechar s tím, že nejnebezpečnější na Jamajce byly hurikány. „I když hurikán ostrov mine, jsou to takové deště, že si to tady neumíme ani představit.“

Praxe sbližování se s místními se jim osvědčila i v Afghánistánu, kde od roku 2005 opět v rámci rozvojové pomoci hledali ložiska vápence, mramoru či uhlí.

„Myslím, že jsme byli jedni z prvních, kteří po válce začali pracovat v terénu. Kromě nás tam byla americká a britská geologická služba, ty ale seděly v Kábulu za dráty a vyhodnocovaly satelitní snímky,“ říká Pechar.

Velkou roli v hladkém průběhu projektu hrálo, že na něm spolupracovala také Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy a afghánský profesor Shah Wali Faryad, který na fakultě působí.

„Jezdili jsme bez ochranky, doprovázel nás jen synovec profesora Faryada. Používal různé finty. Když mu někdo volal a ptal se, kde jsme, nahlásil mu úplně jinou polohu a podobně,“ vypráví Pechar.

Mise v Afghánistánu ale bohužel tak úspěšná nebyla – průzkum ukázal, že například ložiska u jedné cementárny jsou již vyčerpána a vápencem bude třeba dovážet odjinud. Na Čechy se kvůli negativní zprávě obořil tehdejší ministr, který chtěl cementárnu prodat zahraničním investorům. Ti kvůli závěru průzkumu od projektu ustoupili.

„Taková ale geologie zkrátka občas je,“ krčí rameny Pechar. Tamní univerzité každopádně pomohli s nákupem přístrojů, pořádáním konferencí a přednáškami pro studenty.

„Plus bylo, že jsme Češi. Všichni vědí, že jsme z malé země a nepřijeli jsme kvůli jejich ropě nebo zlatu. I když se bezpečnostní situace zhoršila, ochranu bychom nepotřebovali ani dnes. Přítomnost vojáků akorát přitáhne pozornost.

Stačil by nám někdo z místních,“ říká Pechar.

Politika a alkohol jsou tabu

Oč byla tehdy z výsledků průzkumu zklamáná afghánská vláda, o to větší radost měla ta vietnamská. Českou republiku v roce 2006 požádala o pomoc s rozvojem sklářského průmyslu a firma GET dostala za úkol nalézt ložiska sklářského písku.

„Podařilo se nám najít možná největší ložisko v celé jihovýchodní Asii. Leží tam minimálně 50 milionů tun sklářského písku velmi vysoké kvality. Provedli jsme zkoušky a vyrobili i nějaké sklo. Zjistilo se, že pisek je dokonce tak kvalitní, že je použitelný i pro tabulové sklo bez dodatečných úprav, které se běžně dělají, jako je čištění elektromagnetem,“ popisuje Pechar úspěchy firmy.

Jich práce dokonce vedla k zakazu vývozu těchto písků z Vietnamu – tamní samospráva totiž do té doby horninu exportovala do Japonska jako běžný pisek.

Sklo je ve Vietnamu velmi žádaná komodita, celá země zažívá ohromný rozmach a všude se staví

nové mrakodrapy. Také japonská Toyota v zemi zřídila novou továrnu právě na skla do automobilů. Prosadit se ve Vietnamu každopádně není tak jednoduché. Tamní vláda si je vědoma potenciálu země a vše si dobře hlídá.

„Jsou to jen domněnky, ale myslíme si, že na začátku nás sledovali. Bydleli jsme jen v hotelech, které určili oni. Na snídani vedle nás u stolu vždycky seděl stejný člověk, který si četl noviny. Když jsme po měsíci odjžděli, tak nám česky řekl: Na shledanou. Asi to mělo nějakou spojitost,“ říká Pavel Lhotský, vedoucí zahraničních projektů ve firmě.

Je proto zásadní vyvarovat se při práci v zahraničí jakýchkoliv excesů. Opíjení stejně jako debaty o politice jsou tabu. „Okamžitě ztratíte kredit, všechno se roznese. My jsme hned věděli, když někteří pracovníci z cizích zemí navštěvovali jisté podniky,“ vypráví Pechar.

Stvrzenka za usmíření bohů

Přízeň místních je někdy nutné získat třeba i dary, aby vesnice držela nad stanujícími geology v terénu ochrannou ruku.

„V Mali jsme zkoumali ložisko vápenců na velkém kopci u jedné vesnice. Vesničané nám ale říkali, že nahoru nemůžeme, že tam jsou demony. Zeptali jsme se, jestli je to nebezpečné, a oni na to: před 20 lety tady byli francouzští geodéti a my je varovali, aby tam nelezli. Vrátili se z kopce dolů a mezitím jim úplně shořelo auto. A my tedy: Co máme dělat, aby na nás demoni nešli? No, musíte si od nás koupit berana,“ směje se Lhotský a pokračuje: „Tak jsme koupili berana, ale řekl jsem jim, že to je rozvojový projekt a potřebujeme účet. Dostali jsme krásnou stvrzenku za usmíření bohů. Pak jsem ji z hecu odnesl na ministerstvo, aby nám to proplatili, nic jsme ale nedostali. Usmíření démonů není uznatelný náklad.“

Přes všechny příhody ale Tomáš Pechar říká, že strach zatím neměl nikdy. Pro jistotu ale zaťuká klouby na stůl.

Nejkrizovější chvíle prý přišla, když v roce 2003 zkrachovala Union banka, u které měla firma účet. Ze dne na den se tak ocitla bez jediných korun a musela začít od nuly. Spokojení čeští klienti ale GET obratem poslali zálohy dopředu a podnik se vzpamatoval.

„Práce v zahraničí představuje asi tak 15 procent obrátu, hlavní těžiště naší práce je v Česku. Nabízíme komplexní servis, od vyhledání ložiska a otvírku přes zajištění legislativních činností až po likvidaci ložiska a rekultivaci. V Česku takto obhospodařujeme zhruba stovku těžeben,“ dodává Pechar.

Firma s 50 zaměstnanci měla vloni obrát 55 milionů a hodlá pokračovat v expanzi na Slovensko, kde už má několik let dceřinou společnost.

Zakázky ve vzdálených zemích nicméně bude brát i v budoucnu. Geologové se aktuálně chystají na výjezd do Grónska, kde budou už druhým rokem hledat kovy vzácných zemin, které se využívají při výrobě laserových zařízení nebo mobilů. Ačkoli v zemi nezuří žádný konflikt a na miny narazí jen těžko, v tomto případě ozbrojenou ochranu mít musí – nutná obrana před ledními medvědy.